

Силабус курсу
Історія слов'янської філології

Освітній ступінь – бакалавр
Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність: 014 Середня освіта
Освітньо-професійна програма «Українська мова і література»,
«Мова і література (польська)»
Кількість кредитів – 3

Рік підготовки, семестр – 1 рік, II семестр

Компонент освітньої програми: вибіркова

Дні занять:
Консультації:

Мова викладання: українська

Керівник курсу

к. філ.н., доц. **Буда Володимир Андрійович**

Контактна інформація   wolod.mir@i.ua; 0352-43-58-65

Опис дисципліни

Курс «Історія слов'янської філології» є важливим чинником у підготовці майбутніх учителів-мовників. Успішна робота в галузі філології, об'єктом вивчення якої є словесна творчість народу, можлива лише при умові, що студенти отримують інформацію про різні мови, передусім, споріднені. Саме тому ознайомлення з проблематикою слов'янських мов є важливою складовою теоретичної підготовки філологів з циклу історико-лінгвістичних дисциплін.

Зміст дисципліни розроблено на основі типових університетських програм з урахуванням сучасних поглядів на проблеми славістики. Цей курс має дати студентам відомості про слов'янські мови, про виникнення у слов'ян письма, про періоди розвитку слов'янської філології, про основні славістичні школи у світі й базові напрямки їх діяльності.

Навчальний контент

	Тема	Результати навчання
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. СЛОВ'ЯНСЬКА ФІЛОЛОГІЯ ЯК НАУКА	
1	ТЕМА 1. ФІЛОЛОГІЯ ЯК КОМПЛЕКС ЛІНГВІСТИЧНИХ І КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНИХ ДИСЦИПЛІН	Знати основні філологічні дисципліни, мати поняття про філологію як науку. Володіти знаннями про традиції європейської філології ще з давньогрецьких часів.
2	ТЕМА 2. СЛОВ'ЯНСЬКА ФІЛОЛОГІЯ ЯК ГАЛУЗЬ ФІЛОЛОГІЧНИХ ЗНАНЬ	Знати об'єкт і предмет вивчення слов'янської філології. Усвідомлювати слов'янську філологію як складову частину славістики. Розуміти зв'язок філології з іншими науками.
3	ТЕМА 3. СЛОВ'ЯНСЬКІ НАРОДИ І ЇХ ЕТНІЧНА БЛИЗЬКІСТЬ. ПРАСЛОВ'ЯНСЬКА МОВА.	Знати основні теорії прабатьківщини слов'ян і сучасні класифікації їхніх мов. Вміти знаходити елементи генетичної спорідненості у слов'янських мовах.

4	ТЕМА 4. ЗАРОДЖЕННЯ СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ	Знати середньовічних учених-славістів, проблематику їх наукових інтересів. Володіти знаннями про перші вищі школи у слов'ян. Орієнтуватись в українському мовознавстві XV – XVIII ст.
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ	
5	ТЕМА 5. СХІДНОСЛОВ'ЯНСЬКА ФІЛОЛОГІЯ	Знати основні центри східнослов'янської філології, її представників. Знати відомих українських славістів. Орієнтуватись у славістичних працях Володимира Гнатюка.
6	ТЕМА 6. ЗАХІДНОСЛОВ'ЯНСЬКА ФІЛОЛОГІЯ	Знати основних представників славістики у західних слов'ян. Усвідомити роль П.-Й. Шафарика у розвитку слов'янської філології.
7	ТЕМА 7. ПІВДЕННОСЛОВ'ЯНСЬКА ФІЛОЛОГІЯ	Знати особливості розвитку філології у південних слов'ян. Уміти обґрунтувати значення В. Ягича, В. Копітара, Ф. Міклошича для розвитку славістики.
8	ТЕМА 8. Слов'янська філологія у неслов'янських країнах. Сучасні центри славістики у світі.	Знати основні сучасні славістичні наукові центри, відомих науковців- славістів. Орієнтуватись у зарубіжній слов'янській філології.

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 8.	Вміти виконувати навчально-дослідні завдання; володіти науково-дослідними методами фахового спрямування. Бути критично обізнаним та інтелектуально чесним.
ФК 1	Знати структуру філологічної науки та її теоретичні основи; володіти особливостями розвитку філологічної думки у певну історичну епоху та у сучасному контексті розвитку гуманітаристики.
ФК 2.	Знати природу і сутність мови, походження й закономірності розвитку мов, класифікації мов світу.
ПНР 1	Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання. Знати історію мови.

Літературні джерела

- Брайчевський М. Походження слов'янської писемності. Київ: Академія, 2002. 154 с.
- Кравчук Р. В. З історії слов'янського мовознавства. Київ: Вища школа, 1961. 140 с.
- Лучик В. В. Вступ до слов'янської філології. Київ: Академія, 2008. 344 с.
- Непокупний А. П. Балтійські родичі слов'ян. Київ: Наукова думка, 1979. 184 с.
- Німчук В. В. Київські глаголичні листки. Найдавніші пам'ятки слов'янської писемності. Київ: Наукова думка, 1983. 199 с.
- Петров В. П. Етногенез слов'ян: джерела, етапи розвитку і проблематика. Київ: Наукова думка, 1972. 212 с.
- Півторак Г. П. Походження українців, росіян, білорусів та їхніх мов. Київ: Академія, 2001. 152 с.

8. Семенов О. Вступ до слов'янської філології: навчальний посібник. Суми: СумДПУ, 2010. 190 с.
9. Супрун А. Е. Введение в славянскую филологию. Минск: Высшая школа, 1989. 480 с.
10. Царук О. Українська мова серед інших слов'янських: етнологічні та граматичні параметри. Дніпропетровськ: Наука і освіта, 1998. 324 с.
11. Черниш Т. О. Слов'янська лексика в історико-етимологічному висвітленні. Київ: КНУ, 2003. 479 с.
12. Чучка П. П. Вступ до слов'янської філології. Київ: НМК ВО, 1988 – 1989. 154 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та підготовці повідомлень заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-4): усне опитування, тести, завдання	40
Модуль 2 (теми 5-8): усне опитування, тести, завдання	50
Захист наукових повідомлень	10

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

1. Навчальний контент (розширений план лекцій).
2. Тематика та зміст практичних робіт.
3. Завдання для підсумкового контролю.
4. Електронне навчання в системі MODLE.